

Vīri galvas nenokar

No Līvānu bioķīmiskās rūpnīcas nosaukuma pazudis apzīmējums «eksperimentālā», kā visi līdzīgi uzņēmumi tā kļuvusi par valsts īpašumu ar noteiktu statūtu kapitālu. Darbojas apmēram puse no jaudām, grupa strādnieku darbu te atstājusi, būs vēl jāsamazina kāda daļa štatu. Ne galvenajā korpusā, ne cehos nejūt to rosmi, kas bija pirms gadiem diviem. Daudz brīvākas vaļas ir uzņēmuma ilggadīgajam direktoram Atim Sedvaldam, ko agrāk nebija tik viegli «noķert» kabinetā sakarā ar daudziem sabiedriskajiem pienākumiem un lielo darba slodzi uzņēmuma sienās.

Pērn gada nogalē bioķīmiķi atzīmēja rūpnīcas pastāvēšanas divu desmitu gadu jubileju, tā noritēja klusi un pieticīgi. Ar ko tad šis savā laikā progresīvais un pilsētas dzīvē daudzīnāts uzņēmums iegājis savas dzīves trešajā gadu desmitā?

Ar zināmām bažām, ko rada nenoteiktība, ar ciešu atkarību no republikas lopbarības fabriku nepastāvīgajiem un nelielajiem produkcijas pasūtījumiem, bet arī ar stingriem plāniem nākotnē.

A.Sedvalds joprojām darbojas miera cinitāju pulkos — ir Latvijas miera kustības republikāniskās valdes loceklis, rūpnīca interesējas par saviem strādniekiem, tos pat tur redzeslokā arī pēc atbrīvošanas, lai varētu pat sasaukt atpakaļ, ja kas mainās un no jauna jākāpina jaudas. Lūk, kāda leļupslidoša likne iezīmējusi pēdējos gados: pērn lizīna ražotas 2350 tonnas — 73 procenti no iepriekšējā gada līmeņa, bet šim gadam kombinētās lopbarības rūpnīcas pieteikušas 1500 tonnas.

Toties cenas aug, jo pieaug izdevumi par kliju un citu komponentu iegādi. Tagad šķidrā lizīna tonna maksā 15500 rubļus, pulverveidīgā — 18000 un granulētā —

21000 rubļu. Agrāk tas pēc veidiem netika šķīrots un par visu bija jāmaksā patērētājiem tikai septiņus tūkstošus.

Vārdu sakot, kāds pieprasījums, tāds arī darbs, kad visur kā mežā koki rēgojas augstas cenas, kad izejvielu piegādātāji tās par savu precī «skrullē uz augšu», kad padārdzinās izmaksas par transportu un enerģiju, savādāk nevar — jāturas līdzī. Bet vai ilgi rūpnīcas ļaudim padoties straumei, lai nes kur nesda? Ilgi turēt dikā iekārtas?

Nē, to viņi negrib. Direktors pastāstīja, ka tiek strādāts, lai atjaunotu lopbarības biomicīna ražošanu, kam vajadzīgas citas izejvielas — vieglāk pieietamas un lētākas. Vel tiek veikta orientācija uz citronsābes ražošanu — tā būs uzņēmuma plaša patēriņa prece. Vajadzīgi papildus ieguldījumi. Neko nevar darīt, saka A.Sedvalds, beidzot nu pa istam jāsak skaitīt nauda, jāsak domāt, kas ir izdevīgāk tādām uzņēmumam, kā mūsu.

Vel daži vārdi jāpasaka par citu lietu. Bioķīmiskā rūpnīca bija viena no tām, kura iestājās par savdabīgas akciju sabiedrības izveidošanu, kura iesaistītos tik svarīgas problēmas risināšanā, kā apgāde ar pārtiku. Runa bija par gaļas pārstrādāšanu. Vienu no savām ražotnēm — bijušo spirta rūpnīcas ēku — nodeva šīs sabiedrības, kura pieņēma nosaukumu «Dubena», rīcībā, tur nepieciešams bija izdarīt remontu. Tas nekādas raizes nesagādā, arī citas lietas šajā sakarībā nav problēma, taču nav izdevies tikt pie vajadzīgās iekārtas, un tas rada šaubas un neuzticību dažos šīs sabiedrības locekļos. Bet drošākie galvas nenokar, turpina strādāt un meklēt. Starp viņiem — arī bioķīmiskā valsts uzņēmuma direktors A.Sedvalds.

Antons Rancāns